

İÇİNDEKİLER

Önsöz	3
Kısaltmalar	5
İçindekiler	7

I. CEZA MUHAKEMESİNDE SERİ MUHAKEME USULÜ

1. Giriş	19
2. Seri Muhakemenin Amaçları	22
Önem Seviyesi Düşük Suçlarda Hızlı Yargılama Yapılması Amaçı	22
Kısa Sürede Orantılı ve Etkili Çözüm Getirme Amaçı	22
Yargılama Süresinin Kısaltılması ve Basitleştirilmesi Amaçı	22
Önem Derecesi Yüksek Suçlara Daha Fazla Kaynak, Emek ve Zaman Ayırma Amaçı	22
3. Seri Muhakeme Usulünün Hukuki Niteliği	23
4. Anayasa ve Yargılama İlkeleri Çerçevesinde Seri Muhakeme Usulünün Değerlendirilmesi	24
4.1. Anayasal Hükümler Açısından	24
5. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanma Özellikleri	25
SMU Uygulama Özellikleri Tablosu	25
6. Yönetmelik Hükümleri	27
6.1. Yönetmeliğin Kapsamı	27
6.2. Dayanak	28
6.3. Tanımlar	28
7. Seri Muhakeme Usulünde Gözetilmesi Gereken Temel İlkeler	29
7.1. Önödeme ve Uzlaştırma	29
7.2. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanması Zorunluluğu	29
7.2.1. Soruşturma Aşamasının Sonunda Uygulanması Zorunluluğu	29

7.2.1.1. Soruşturma Aşamasının Sonu Kavramı	29
7.2.2. Etkin Soruşturma Yürütme Zorunluluğu	30
7.2.2.1. AİHS ve AİHM Kararları.....	34
7.2.2.2. Etkin Soruşturmanın Koşulları.....	35
7.2.2.3. Soruşturma Aşamasında Etkinliğin Sağlanabilmesi Bağlamında Yapılabilecek Soruşturma İşlemleri.....	37
7.2.2.3.1. Olayla İlgili Araştırma İşlemlerine Başlama	37
7.2.2.3.2. Şüphelinin Lehine ve Aleyhine Olan Delillerin Toplanması.....	37
7.2.2.3.3. Soruşturmanın Gizlilikle Yürütülmesi	37
7.2.2.3.4. İfadesi Alınacak Öznelerin Sıfatlarının Tespiti ve İfadelerinin Alınması.....	38
7.2.2.3.5. Şikâyetin Açıklattırılması ve Tespiti	38
7.2.2.3.6. Suç Tipine Göre Detaylı ve Somut Eylemi Açık Bir Şekilde Belirleyecek Şekilde İfade Alınması Zorunluluğu	38
7.2.2.3.7. Müştekinin Şüpheli Haline Gelmesi.....	38
7.2.2.3.8. Şüphelinin Soruşturma Sürecinde Yeniden İfadesinin Alınması İhtiyacı	38
7.2.2.3.9. Şüphelinin Gözaltına Alınması Halinde İşlemlerin Yerine Getirilmesi.....	38
7.2.2.3.10. Arama Kararı Verilmesi Gereken Haller.....	39
7.2.2.3.11. Çocukların Yetişkinlerle Birlikte Suç İşlemleri	39
7.2.2.3.12. Cinsel İstismar Suçlarında Soruşturma İşlemleri.....	39
7.2.2.3.13. Yeteri Kadar Büro Kurulmak Suretiyle Soruşturmaların Etkinliğinin Sağlanması.....	39
7.2.2.3.14. Kollukla İşbirliği ve İletişim	40

7.2.2.3.15. Bilişim Yoluyla İşlenen Suçlarda Delillerin Toplanması	40
7.2.2.3.16. Çok Taraflı Suçlar.....	40
7.2.2.3.17. İfadelerde İsmi Geçen Kişilerin Dinlenilmesi.....	40
7.2.2.3.18. Vücut İzi Tespit Edilmesi	40
7.2.2.3.19. Kriminal Rapor Alınması Gereken Haller ...	41
7.2.2.3.20. Müştekinin İletişim Tespitine Rıza Gösterip Göstermediği Hususunun Sorulması Zorunluluğu	41
7.2.2.3.21. Yaralamaya İlişkin Raporların Alınması Zorunluluğu	41
7.2.2.3.22. Siber Suçlar.....	41
7.2.2.3.23. Soruşturma Akıbetinin Sorulması/Evrakın Akıbetini Sorma.....	42
7.2.2.3.24. Nezarethanelerin Denetimi	42
7.2.2.3.25. Kolluktan Gelen Evrakın Eksik Olması	42
7.2.2.3.26. Soruşturma İşlemleri Sırasında Tereddütler Yaşanması	43
7.2.2.4. Etkin Soruşturma Yükümlülüğü ile ilgili Yargıtay Uygulaması.....	43
7.2.2.4.1. Müştekinin Bildirdiği Firmaya Yazılan Yazı Cevabının Beklenmemesi.....	43
7.2.2.4.2. Müştekinin Bildirdiği Maillerden Gönderici Tespiti Yoluna Gidilmemesi.....	45
7.2.2.4.3. Müştekilere Yönelik Hakaret Teşkil Eden Yazıların Olduğu Bildirilen Dosyaların Getirilip İçeriklerinin İncelenmemesi	46
7.2.3. SMU Uygulamasında ‘Yeterli Şüphe’ Kavramı.....	46
7.2.3.1. Soruşturma Aşaması Kavramı.....	47
7.2.3.2. SMU Uygulamasında Şüphe Kavramının Rolü	49
7.2.3.2.1. Sorun.....	50

7.2.3.2.2. İddia Makamı.....	50
7.2.3.2.3. Kamu Davası Açılması Açısından Öngörülen Sistemler.....	51
7.2.3.2.3.1. Mecburilik Sistemi.....	51
7.2.3.2.3.2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Kararlar ve Mecburilik İlkesi.....	52
7.2.3.2.3.3. Takdirilik (Maslahata Uygunluk) Sistemi	53
7.2.3.2.4. Şüphenin Dereceleri	54
7.2.3.2.4.1. Basit Şüphe	56
7.2.3.2.4.2. Makul Şüphe	56
7.2.3.2.4.3. Yeterli Şüphe	57
7.2.3.2.4.4. Kuvvetli Şüphe	58
7.2.3.2.4.5. Şüphe Kavramının Değişkenliğinin Örneksel Anlatımı.....	58
7.2.3.2.5. İddianame Düzenlemek İçin Yeterli Şüphe Yeterlidir.....	60
7.2.3.2.6. Lekelenmeme Hakkı.....	61
7.2.3.3. Sonuç Değerlendirme.....	62
7.3. SMU ve Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Uygulamaları Arasındaki İlişki	63
7.4. Kabul Şartı.....	64
7.5. Hüküm Kuruluncaya Kadar Vazgeçilebilme İmkânı	65
7.6. Tercüman Bulundurulacak Haller	65
7.7. Şüphelinin Yurt Dışında Olması veya Şüpheliye Tebliğat Yapılamaması Hali.....	66
7.8. Zorla Getirme Kararı Verme ve Yakalama Emri Düzenlenme Yasağı.....	67
7.9. Şüphelinin Seri Muhakeme Usulünü Kabul Ettiğine İlişkin Beyanları ile Bu Usulün Uygulanmasına Dair Diğer Belgelerin Delil Olarak Kullanılamayacağı Haller	67

7.10. Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Hükümlerin Uygulanmasının Mümkün Olması	68
7.11. İddianamenin İadesi Koşulu	69
7.12. İddianamenin Düzenlenmesinden Önceki Her Aşamada Şüphelinin Bu Usulün Uygulanmasından Yararlanabilmesi İmkânı	69
8. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanabileceği Suçlar.....	70
8.1. Türk Ceza Kanununda Yer Alan Suçlar	71
8.2. Özel Ceza Yasalarında Yer Alan Suçlar.....	74
9. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmayacağı Hâller	77
9.1. Yaş Küçüklüğü ve Akıl Hastalığı ile Sağır ve Dilsizlik Halleri	77
9.2. Suçun İştirak Hâlinde İşlenmesi	77
9.3. İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Sirayet	77
10. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanması.....	79
10.1. Delillerin Toplanması Aşaması	79
10.2. Bilgilendirme Aşaması	79
10.2.1. Bilgilendirmenin Kapsamı Sorunu	81
10.2.2. Soruşturmanın Gizliliği Sorunu	81
10.2.3. SMU Uygulaması Sırasında Savunmaya Yönelik İtirazların Dikkate Alınması Zorunluluğu	82
10.2.4. Süre Verilmesi Zorunluluğu	83
10.3. Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar Verilmesi Gereken Haller.....	86
10.4. Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesine Karar Verilmediği Haller.....	86
11. Seri Muhakeme Usulüne Davet.....	87
11.1. Şüphelinin Davete İcabet Etmemesi, Şüpheliye Ulaşılamaması ve Şüphelinin Yurt Dışında Bulunması Halleri	87
12. Seri Muhakeme Usulünün Teklifi.....	89
12.1. Teklif Öncesi Bilgilendirme	89

12.2. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Şüpheliye Teklif Edilmesi	90
12.3. Teklifin Müdafî Huzurunda Yapılması ve Şüphelinin Teklifi Değerlendirmesi İçin Süre Verilmesi	91
12.4. Şüphelinin Mazereti Olmaksızın Gelmemesi veya Teklifi Kabul Etmemesi	92
13. Yaptırımın Belirlenmesi	93
13.1. Temel Cezadan Yarı Oranında İndirim Yapılarak Yaptırımın Belirlenmesi	93
13.2. Cumhuriyet Savcısının Yaptırımı Belirlemesi	95
13.3. HAGB Hükümlerinin Uygulanabilme İmkânı	96
13.4. Cumhuriyet Savcısı Tarafından Tespit Edilen Cezanın Seçenek Yaptırımlara Çevrilebilmesi veya Ertelenebilmesi	98
13.5. Seri Muhakeme Usulü Kabul Tutanağının Düzenlenmesi	100
13.6. Teklifin Kabulü Halinde Aynı Gün Mahkemeye Yönlendirme	101
13.7. Şüphelinin Teklifi Reddetmesi	101
13.8. Teklifin SEGBİS veya İstinabe Yoluyla Yapılabilmesi	101
13.9. Seri Muhakeme Usulüne İlişkin İşlemlerin SEGBİS Yöntemiyle Yapılması	102
13.10. Seri Muhakeme Usulüne İlişkin İşlemlerin İstinabe Yöntemiyle Yapılması	103
14. Müdafîin Görevlendirilmesi	104
15. Talepname	105
15.1. Seri Muhakeme Usulünün Uygulanmasının Yazılı Olarak Görevli Mahkemeden Talep Edilmesi	105
15.2. Talepnamede Bulunması Gereken Hususlar	105
16. Talepnamenin İncelenmesi	107
16.1. Talepnamenin Eksik ve Hatalı Olması Halinde Cumhuriyet Başsavcılığına Geri Gönderilmesi	107
16.2. Eksik ve Hatalı Hususların Giderilmesi	108

16.3. Atılı Suçun Kapsam Dışı Olması veya Şüphelinin Usulün Uygulanmasını Kabul Etmemesi Hali.....	108
16.4. Eylemin Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olmaması.....	108
16.5. Şüphelinin Mazeretsiz Olarak Mahkemeye Gelmemesi	109
17. Mahkemenin Hüküm Kurması.....	110
17.1. Eylemin Seri Muhakeme Usulü Kapsamında Olması	110
18. İtiraz	113
18.1. Mahkeme Hükümünün İtiraz Yasa Yoluna Tabi Olması .	113
18.2. Yürürlük Tarihi.....	113
18.3. Kovuşturma Evresine Geçilmiş, Hükme Bağlanmış veya Kesinleşmiş Dosyalar Açısından Uygulama.....	114
19. Sonuç	115

II. BASİT YARGILAMA USULÜ

20. Genel Açıklamalar.....	120
21. Basit Yargılama Usulünün Uygulanacağı Suçlar	124
21.1. Asliye Ceza Mahkemesine Kamu Davası Açılması ve İddianamenin Kabulü Şartı.....	124
21.2. Basit Yargılama Usulünün Uygulanmasına Karar Verilmesi Halinde Yapılacak İşlemler	124
21.2.1. Beyan ve Savunma İçin Verilen Süre Dolduktan Sonra Yapılacak İşlemler.....	126
21.2.2. Mahkûmiyet Kararı Verilmesi Halinde Cezanın ¼ Oranında İndirilme Zorunluluğu.....	128
21.2.3. Hapis Cezasının Seçenek Yaptırımlara Çevrilmesi, Ertelenmesi ve HAGB Kurumu	128
21.2.4. Hükümde Yasa Yolunun Bildirilmesi.....	129
21.2.5. Gerekli Görülmesi Halinde Genel Hükümler Uyarınca Yargılamaya Devam Edilebilmesi	129

22. Basit Yargılama Usulünün Uygulanamayacağı Haller.....	131
22.1. Basit Yargılama Yöntemine Tabi Bir Suçun Bu Kapsama Girmeyen Bir Suç ile Birlikte İşlenmesi	132
23. Basit Yargılama Usulünde İtiraz.....	133
23.1. İtiraz Edilmemesi ve Hükmün Kesinleşmesi	133
23.2. İtiraz Üzerine Yapılacak İşlemler	133
23.3. Taraflar Gelmesi Bile Duruşma Yapılması ve Yokluklarında Hüküm Verilebilmesi	134
23.4. İtirazdan Vazgeçilmesinin Sonuçları	134
23.5. Mahkemenin İtiraz Öncesi Verdiği Hükümle Bağlı Olmaması	135
23.6. İtirazın Sanık Dışındaki Kişiler Tarafından Yapılmasının Sonuçları	135
23.7. İtiraz Üzerine Verilen Kararın Sanık Lehine Olması ve Diğer Sanıklara Sirayeti	135
23.8. İtiraz Üzerine Verilen Hükme Karşı Kanun Yoluna Başvurulabilmesi.....	136
23.9. İtirazın Süresi İçinde Yapılmaması veya Başvuru Hakkı Olmayan Kişinin Başvurması.....	136
23.10. İtiraz Mercisinin İşin Esasına Girmeksizin Bildirilen Sebepler Yönünden İnceleme Yapması	137
23.11. Yürürlük Tarihi	137
23.12. 1.1.2020 Tarihi İtibarıyla Kovuşturma Evresine Geçilmiş, Hükme Bağlanmış veya Kesinleşmiş Dosyalar Açısından BYU Kurallarının Uygulanması	137
24. Sonuç	142

III. KAMU DAVASININ AÇILMASININ ERTELENMESİ (KDAE)

25. Genel Açıklamalar	144
26. Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesine Karar Verme Yetkisi.....	148

27. KDAE Kararının Verilebileceği Suçlar.....	149
27.1. Türk Ceza Kanununda Yer Alan Suçlar	151
27.2. Özel Ceza Yasalarında Yer Alan ve KDAEK Verilebilecek Suçlar	154
28. Erteleme Süresi (5 Yıl-Çocuklar İçin 3 Yıl).....	157
29. Yeterli Şüphe Oluşturacak Delil Elde Edilememesi veya Kovuşturma Olanığı Bulunmaması Hali.....	158
30. KDAE Kararı Verilemeyecek Suçlara İlişkin Şartlar (Uzlaşma/Önödeme).....	161
30.1. Uzlaşma ve KDAE Kurumu Arasındaki Bağlantı.....	161
30.2. Şüphelinin Edimini Def'aten Yerine Getirmesi Hali	161
30.3. Edimin Yerine Getirilmesinin İleri Tarihe Bırakılması Hali	161
30.4. Uzlaşmanın Gereklerinin Yerine Getirilmemesi Hali	162
30.5. Uzlaşmanın Sağlanması Hali.....	162
30.6. Uzlaşma Raporu veya Belgesinin İlam Niteliğinde Belge Sayılması.....	162
31. KDAE Kararı Verilebilmesinin Şartları.....	164
31.1. Hapis Cezasına Mahkûm Olmama Şartı.....	164
31.2. Şüphelinin Suç İşlemekten Çekineceği Yönünde Kanaatin Oluşması Şartı	165
31.3. Yarar Şartı	165
31.4. Zararın Giderilmesi Şartı	166
32. Erteleme Süresi İçinde Kasıtlı Bir Suç İşlenmemesi.....	168
33. Erteleme Süresi İçinde Kasıtlı Bir Suç İşlenmesi.....	169
34. Zamanaşımı Hükümlerinin Uygulanması.....	170
35. Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesine İlişkin Kararların Takibi ve Kaydı	171
36. KDAE Kararlarına İlişkin Hükümlerin Uygulanamayacağı Suçlar	172
37. Sonuç	173

38. Örnek Formlar ve Kararlar	175
38.1. Soruşturma Aşaması.....	175
38.1.1. Seri Muhakeme Usulü Kollukta Bilgilendirme Formu.....	175
38.1.2. Cumhuriyet Savcısı Bilgilendirme Tutanağı	177
38.1.3. Bilgilendirme Mesajı	179
38.1.4. Telefonla Görüşme Tutanağı	180
38.1.5. Seri Muhakeme Usulü Daveti.....	181
38.1.6. Seri Muhakeme Usulü Teklif Formu.....	182
38.1.6.1. 1072 Sayılı Yasaya Muhalefet	182
38.1.6.2. 6136 Sayılı Kanunun 13/3.Maddesinde Yer Alan Suç	186
38.1.6.3. 6136 Sayılı Yasa'nın 15/1.Maddesi Kapsamındaki Suç.....	190
38.1.7. Seri Muhakeme Usulü Teklif ve Kabul Tutanağı Örnekleri	194
38.1.7.1. 1072 Sayılı Yasaya Muhalefet Suçu	194
38.1.7.2. 1072 Sayılı Yasaya Muhalefet Suçu (Kabul Etmeme)	198
38.1.7.3. 6136 Sayılı Yasanın 15/3 Yollamasıyla 15/1.Maddesinde Yer Alan Suç	201
38.1.7.4. 6136 Sayılı Kanunun 13/1.Maddesi Yer Alan Suç (Tekerrürlü).....	209
38.1.7.5. 6136 Sayılı Yasa'nın 13/3. Maddesi Kapsamındaki Suç.....	212
38.1.7.6. TCK'nın 203. Maddesi Kapsamındaki Mühür Bozma Suçu (HAGB).....	216
38.1.7.7. TCK'nın 228/1.Maddesi Kapsamındaki Suç	227
38.1.7.8. TCK'nın 206/1.Maddesi Kapsamındaki Suç	237
38.1.7.9. TCK'nın 179/3.Maddesi Kapsamındaki Suç (1,87 Promil Alkol)	241

38.1.7.10. TCK'nın 179/3.Maddesi Kapsamındaki Suç (1,52 promil alkol).....	244
38.1.7.11. TCK'nın 179/3.Maddesi Kapsamındaki Suç (1.06 Promil Alkol)	248
38.1.7.12. TCK'nın 179/3.Maddesi Kapsamındaki Suç (1,52 Promil Alkol) (Tekerrür).....	251
38.1.7.13. TCK'nın 179/3.Maddesi Kapsamındaki Suç (1,87 Promil Alkol) (Tekerrür yok).....	255
38.1.8. Şüphelinin Bilgilendirme Aşamasından Sonra Teklifi Açıkça Reddettiğine Dair Tutanak Örneği	258
38.1.9. Talepname Örnekleri	259
38.1.9.1. 6136 Sayılı Yasanın 13/1.Maddesi.....	259
38.1.9.2. 6136 Sayılı Yasanın 13/1. Maddesi (Tekerrürlü)	263
38.1.9.3. TCK'nın 179/3 Delaletiyle 179/2 Maddesi.....	267
38.1.9.4. TCK'nın 179/3 delaletiyle 179/2 Maddesi (Tekerrürlü) (Somut Olayda 1,21 Promil Alkol).....	271
38.1.9.5. TCK'nın 179/3 Delaletiyle 179/2 Maddesi (Somut Olayda 2,07 Promil Alkol)	274
38.1.9.6. TCK'nın 179/3 Delaletiyle 179/2 Maddesi (Somut Olayda 2,27 Promil Alkol)	278
38.1.9.7. TCK'nın 179/3 Delaletiyle 179/2 Maddesi (Somut Olayda 2,56 Promil Alkol)	281
38.1.9.8. TCK'nın 179/3 Delaletiyle 179/2 Maddesi (Somut Olayda 4,25 Promil Alkol)	285
38.2. Mahkeme Karar Örnekleri (SMU)	289
38.2.1. 1072 Sayılı Kanuna Aykırılık (Hüküm Örnekleri) .	289
38.2.1.1. Seri Muhakeme Usulu İnceleme Tutanağı	289
38.2.1.2. Gerekçeli Karar	294
38.2.2. Mühür Bozma Suçu	300
38.2.2.1. Seri Muhakeme Usulu İnceleme Tutanağı	300
38.2.2.2. Gerekçeli Karar	305

38.2.3. TCK'nın 179/3 Delaletiyle TCK 179/2 Maddesindeki Suç.....	311
38.2.3.1. Seri Muhakeme Usulü İnceleme Tutanağı	311
38.2.3.2. Gerekçeli Karar	316
38.2.4. 6136 Sayılı Kanuna Muhalefet	321
38.2.4.1. Seri Muhakeme Usulü İnceleme Tutanağı	321
38.2.4.2. Gerekçeli Karar	326
38.3. Basit yargılama usulü Mahkeme Karar Örnekleri.....	332
38.3.1. Tensip Zaptı.....	332
38.3.1.1. Alkol veya Uyuşturucu Maddenin Etkisi Altındayken Araç Kullanma.....	332
38.3.1.2. Hakaret Suçu	334
38.3.2. Gerekçeli Karar.....	335
38.3.2.1. Alkol veya Uyuşturucu Maddenin Etkisi Altındayken Araç Kullanma Suçu (Mahkumiyet)	335
38.3.2.2. İletişim Araçları Kullanılmak Suretiyle Hakaret (Beraat)	341
Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme Yönetmeliği	345
Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Suçların Hangi Yargılama Usulüne Tabi Olduğuna Dair Karşılaştırma Tablosu	355
Kaynakça	377